

թեան մը արդիւնքներով և խոստումներով կուզայ մեր նայուածքը իրեն ձգելու :

Սիւն իբրև պաշտօնական արտայայտութիւնը Երուսաղէմի Պատրիարքութեան, երբ ընթացք կուտայ այս զգացումներուն, միայն հոգևոր իշխանութեան մը հանգամանքը չի տեսներ իր մէջ : Էջմիածնի բախտաւորումը առիթ է իրեն համար, որպէսզի ինքզինքը նկատէ նաև արտայայտութիւնը համահայ Սփիւռքին, որուն գաւակները ինչ զաղափարաբանութեան ալ պատկանին իրենց գիւրնը միշտ մէկ կը զգան այս ժողովուրդի ճակատագրին դէմ : Սյդ ճակատագիրը իր ձեռքին մէջ ունեցող գերագոյն Հաստատութեան հասցէին՝ Սիւն կը մասնուցանէ նաև այդ Սփիւռքին արտայայտ և արտագեղ մաղթանքները, որպէսզի ի կատար ածուին, իրենց լիութիւնը գտնեն համայնական երազները մեր բոլորէն, միութարուն ոսկորները նահատակներուն, բացուին լոյսին և ուրախութեան սրտերը բոլոր «ստուերներու մէջ» նստողներուն :

Թող Տէրը ինք առաջնորդէ իր նորընտիր պաշտօնեան ի բարին և ի խաղաղութիւն :

ԽՄԲ.

Կ Ե Ն Ս Ա Գ Ի Ս. Կ Ա Ն. Ա. Կ Ն Ա. Ի Կ

Նորին Ս. Օծութիւն, Ազգնտիր Վեհափառ Հայրապետ, Տ. Տ. ԳէՈՐԳ Զ. Սրբազնագոյն Կաթողիկոս Ձէօրէքճեան՝ ծնած է Ռոստով, Նախիջեան քաղաքը, 1869-ին : Աւարտելէ վերջ տեղւոյն ծխական դպրոցը, կ'ընդունուի Էջմիածնի ձեմարանի եւ 1889-ին կ'աւարտէ անոր լրիւ դասընթացը : Հազիւ վերջացուած ձեմարանի Գ. Դասարանը, աչքի կ'իյնայ իր ուշիմութեամբ, եւ ձեմարանի Վարժոցում, իրեն կը յանձնուին երաժշտութեան դասեր, միաժամանակ կը ղեկավարէ նաեւ վանքի երգեցիկ խումբը :

1889-ին ձեմարանի դասընթացը աւարտելէ վերջ՝ կը ձեռնադրուի Սարկաւազ, իրեն կարգաւից ունենալով Գարեգին Յովսէփեան (Ն. Ս. Օծութիւն Կիլիկիոյ ներկայ Կաթողիկոսը), Կարապետ Տէր-Մկրտիչեան, եւ ձեմարանի Տեսուչ՝ Արշակ Նահապետեանը :

Սարկաւազ ըլլալէն վերջ, Նորին Ս. Օծութիւնը կը մեկնի Նախիջեան իրրեւ դասատու տեղւոյն դպրոցին : Սակայն ձեմարանի Վարժութեան ուշադրութենէն չի վրիպիր այս ընդունիչ եկեղեցականը, ու կը հրաւիրուի հետեւեալքը մեկնելու արտասահման, բարձրագոյն կրթութիւնի ստանալու համար : Այսկերպով իրականութիւն կը գտնէր իր տարիներու փափաքը եւ ինք կը մեկնէր Լայպցիգ : Համալսարանի մէջ նախ կը հետեւի աստուածաբանութեան եւ իմաստասիրութեան, ապա յետ-քննութեան կ'ընդունուի Լայպցիգի Քոնսէրուաթուառը, 1894-ին կ'աւարտէ երաժշտական իր դասընթացը, կը վերադառնայ Էջմիածին եւ կը կարգուի երաժշտութեան դասատու ձեմարանի մէջ : Տարի մը վերջ կը հրաւիրուի Նախիջեանի Հոգեւոր Ընծայարանի մէջ երաժշտութեան, եկեղեցական պատմութեան եւ բարոյագիտութեան դասեր ստանձնելու ու կը մնայ այդ պաշտօնին մէջ մինչեւ 1913 : — 1913-ին Գէորգ Ե. Կաթողիկոսի հրաւերով Էջմիածին կը վերադառնայ, կ'ընդունի Վարդապետական ձեռնադրութիւն, եւ կը մեկնի իր տեղը իրրեւ Առաջնորդական Փոխանորդ Նախիջեանի Թեմին :

1916-ին Կաթողիկոսի հրաւերով նորէն կը վերադառնայ Էջմիածին որպէս անդամ Սինդոքի, ու կը կարգուի Նոյն ատեն Նախագահ Ս. Էջմիածնի եւ Երեւանի Եղբայրական Օգնութեան մասնախումբերու : Բախտազուրկներու, որբերու եւ թշուառներու նկատմամբ իր ցոյց տուած հայրական ու եղբայրական ոգին, բարձրօրէն կը գնահատուի եւ կը սիրուի ամենուրեք, թէ ժողովուրդէն որ իր մէջ կը տեսնէ միայն ժառանգ եւ գուրգուրոտ հայր մը եւ թէ գործի ղեկավարութենէն : Գէորգ Ե. Կաթողիկոսը գնահատելով եռանդուն եւ անձնուէր վարդապետին գործունէութիւնը, 1917-ին Նախկոպոս կը

ծեռնադրէ՛ զայն : Յետոյ տարի մը վերջ Միաբանութեան կողմէն կ'ընտրուի նախագահ վանական կառավարութեան եւ Լուսարարապետ Մայր Տաճարի :

1921 թուին կը մեկնի Քիֆլիս իրեն Կաթողիկոսական Ներկայացուցիչ Վրաստանի Թեմին եկեղեցական գործերու կարգադրման համար : 1922-ին Թեմական Պատգամաւորական Ժողովը միաձայնութեամբ զինք Առաջնորդ կ'ընտրէ : 1927 թուին կ'ընտրուի Գերագոյն Հոգեւոր Խորհուրդի անդամ : 1928-ին վերստին Կաթողիկոսի եւ Գերագոյն Խորհուրդի կարգադրութեամբ կը մեկնի Քիֆլիս, հոն ծայր տուած ազատ եկեղեցական շարժումը դադրեցնելու համար, ու կը յաջողի օրինական միջոցներով ետ առնել անոնց կողմէ գրաւուած եկեղեցիները :

1932-ին տեղի կ'ունենայ կաթողիկոսական ընտրութիւնը, եւ Ազգ. եկեղեցական Ժողովը զինք կ'ընտրէ անդամ Գերագոյն Խորհուրդի : 1938 Ապրիլ 6 ի լուսջող գիշերը կը վախճանի Խորէն Կաթողիկոսը, այդ միջոցին Ձէօրէքճեան Սրբազանը Քիֆլիս էր մեկնած՝ որոշ յանձնարարութիւններով : Քիֆլիսէն անմիջապէս էջմիածին կը վերադառնայ, եւ կ'ընդունի Հանգուցեալ Կաթողիկոսի նախօրօք պատրաստուած կոնդակը ուր ինքը նշանակուած էր իբր Տեղակալ Ամենայն Հայոց Հայրապետութեան : Ձէօրէքճեան Հոգեւոր Խորհուրդի անդամներու հետ կը շարունակէ Մայր Աթոռի պահպանման գործը մինչեւ 1941 :

1941-ին գումարուած Ազգ. եկեղեցական Ժողովը եպիսկոպոսներու թիւի պակասին եւ արտասահմանէն եկած ոչ բաւարար պատգամաւորներուն պատճառաւ կը յետաձգէ կաթողիկոսական ընտրութիւնը, բայց միաձայնութեամբ կ'ընտրէ Գէորգ Սրբազանը, Տեղակալ Ամենայն Հայոց Հայրապետութեան :

Նորին Ամենապատուութիւնը բարեխղճօրէն եւ գիտակցութեամբ կը լծուի գործի, պահպանելու համար Մայր Աթոռի իրաւունքները եւ բարեկարգելու զայն, որքան որ պարագաները կրնային թոյլատու ըլլալ : Հայրենական պատերազմին, Նորին Ամենապատուութիւնը գիտակից իր դերին, հայրենասիրական ոգեշունչ կոչերով հրաւիրեց ինչպէս արտասահմանի, այնպէս ալ Հայրենիքի Հայութիւնը, որ իր օժանդակութիւնը բերէ Կարմիր բանակին եւ Հայ զինուորին :

Ապրիլի կէսերուն, Նորին Սրբազնութիւնը մեկնեցաւ Մոսկուա հանդիպելու եւ խօսելու համար Ի. Վ. Ստալինի հետ՝ Հայ եկեղեցւոյ գործերու վերաբերեալ հարցերով : Այդ բարեպատեհ հանդիպման առթիւով Նորին Ամեն. Ազգընտիր Տեղակալը կ'արտօնուէր էջմիածնի մէջ գումարելու Համազգային եկեղեցական Ժողով եւ զբաղելու Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի ընտրութեամբ :

16 Յունիս 1945-ին էջմիածին գումարուած Ազգ. եկեղեցական Ընդհ. Ժողովը ծեռնարկելով կաթողիկոսական ընտրութեան՝ 22 Յունիս Ուրբաթ օրը միաձայնութեամբ զինք ընտրեց Կաթողիկոս Ամենայն Հայոց. երրորդ օրն իսկ, Կիրակի, 24 Յունիս, կը կատարուէր Օծումը :

Ամբողջ Սփռւթը, Մայր Հայրենիքին հետ, կեցած էջմիածնի ամբիժ յուշքին առջեւ, մեր հոգիի բովանդակ երկնաշունչութեամբ մաղթենք, «... միշտ անշարժ պահեալ զԱթոռ Հայկազնեայս» :